

Asia: VN/15078/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lakiesitys on tarpeellinen selventämään hyvinvointialueiden velvollisuuksia, mutta vaatii toimintojen muuttamista jo normaalioloissa ja hyvinvointialueiden rahoituksen tarkastelua laajemminkin. Häiriötilanteet ja poikkeusolot tulevat vaatimaan yhteistyötä myös sosiaalitoimen kanssa.

53 a §

Virka-apun antaminen ei saa vaarantaa hyvinvointialueen lakisääteisten tehtävien hoitamista.

- Miten tämä toteutetaan? Henkilöstöä on jo tällä hetkellä joissakin palveluissa puutteellinen määrä ja osa muita kuin Suomen kansalaisia. Vaatii priorisointia ja tarpeellisten lakisääteisten tehtävien määrittelyä lisäresurssien saamiseksi. Priorisoinnin aste on määriteltävä. Vaatii myös normaalioloissa henkilöstön laajempaa kouluttautumista poikkeusajan tehtäviä varten. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 18§:n määrittely uudelleen?

- Yksityissektorin työntekijöiden velvollisuus osallistua toimintaan.

Jos virka-apu sitoo suuria voimavaroja tai pitkittyy siten, että siitä aiheutuu hyvinvointialueelle merkittäviä kustannuksia, sillä on kuitenkin oikeus saada korvaus sille aiheutuneista välittömistä kustannuksista virka-apua pyytäneeltä. Hyvinvointialue päättää toiminnan muuttumisesta maksulliseksi ja korvauksen perimisestä neuvoteltuaan asiasta virka-apua pyytäneen tahon kanssa.

- Epämääräisesti sanottu ja saattaa riippua hyvin paljon HVA:n omista voimavaroista. Parempi olisi, jos pyytäjä korvaa kustannukset riippumatta voimavarojen käytöstä, etenkin, kun HVA on velvollinen antamaan virka-apua.

53 b §

1) turvaamalla ja suojaamalla kriittisiä terveydenhuollon toimitiloja huomioiden myös alueen väestön

tarve;

- Hajauttamalla toimitiloja ja vähintäänkin nykytoiminnot säilyttämällä (mm. kahden päivystyksen toimintamalli Kymenlaaksossa) voidaan varautua paremmin väestön tarpeeseen ja mahdolliseen poikkeustilanteeseen. Sairaaloimintoja ei kannata enää keskittää. Asia tulee huomioida myös mm. suunniteltaessa kaikkia uusia terveydenhuollon toimitiloja. Esim. terveysasema voidaan tarvittaessa muuttaa kriittiseksi toimitilaksi.

2) mahdollistamalla kriittisten terveydenhuollon toimintojen siirrettävyys niiden suojaamiseksi;

- henkilöstön siirtäminen suunniteltuun, suojattuun väistötilaan voi olla helpompaa.

3) ylläpitämällä normaaliolojen tason ylittäviä ensihoidon resursseja;

- Ajatuksena hyvä, mutta jos jokainen HVA resursoi yli, niin joillakin alueilla tekijöistä saattaa tulla pula. Saattaa siis vaatia henkilöstön ensisijaisen toimipaikan määrittämistä hyvinvointialueiden välillä tai YT-alueella. Kuten perusteluissa mainitaan, niin on määriteltävä, mitkä HVA:t velvoitetaan tähän ja kustannukset on ehdottomasti katettava täysimääräisesti, kuten 53 c § kertoo.

- Toimisiko poikkeusoloissa yhden hoitotason ensihoitajan malli, jolloin kuljettaja voisi olla matalammin koulutettu? Ongelmana voi olla potilaiden hoidollisuus, jolloin tarvitaan enemmän osaavaa henkilökuntaa.

4) turvaamalla sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessään määrittelemä materiaalsen varautumisen

taso lääkkeissä, hoitotarvikkeissa ja lääkinnällisissä laitteissa

- Osan tästä voisi toteuttaa keskitetysti valtakunnallisesti tai YT-alueilla

5) muulla kansallisesti puolustusvoimien ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä välttämättömäksi

arvioimalla tavalla.

- Hyvinvointialueella sijaitsee useita Puolustusvoimien toimipisteitä ja toteamme yhteisen suunnittelun ja koulutuksen Puolustusvoimien kanssa hyödylliseksi ja tervetulleeksi. Valtion osallistuminen kustannuksiin on merkittävää ja tuo asian tärkeyttä entistä enemmän esille.

53 c §

Hyvinvointialue pitää tärkeänä, että aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti

Salmio Kimmo
Kymenlaakson hyvinvointialue